

به نام آن که جان را فکرت آموخت
دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی اصفهان
دانشکده پرستاری و مامایی

گروه آموزشی روانپرستاری

شناسنامه درس *Course Syllabus*

عنوان درس: کارآموزی مداخلات روانپرستاری کودکان و نوجوانان

شماره درس: 513534

نوع و تعداد واحد: کارآموزی، 1 واحد

دروس پیش نیاز: مداخلات روانپرستاری کودکان و نوجوانان

فراگیران (مقطع، رشته و ترم): کارشناسی ارشد روانپرستاری ترم 3

نیمسال تحصیلی: اول 1404-1405

زمان کارآموزی: طبق اعلام گروه روانپرستاری

محل کارآموزی: بخش روانپزشکی کودکان و نوجوانان بیمارستان امین، مرکز اوتیسم، نوروفیدبک خورشید و مرکز کم توانی ذهنی سعادت

استاد و مسئول درس: سیما قزلباش

زمان حضور در دفتر کار: روزهای دوشنبه اتاق شماره 171 دانشکده پرستاری و مامایی

شماره تماس و ایمیل مسئول درس: 37927580

Email: ghezelbash@nm.mui.ac.ir

شرح درس

در این درس دانشجویان با توجه به آگاهی و مهارت‌های فرا گرفته شده در راستای ارتقاء سطح سلامت جسمی، روانی و اجتماعی کودکان و نوجوانان به ایفای نقش‌های مراقبتی، آموزشی، مشاوره‌ای و ... روانپرستاری خواهند پرداخت.

هدف کلی

گسترش دانش فراگیران در زمینه شناخت رویکردهای درمانی و مراقبتی در انواع اختلالات روانی شایع کودکان و نوجوانان و توانمندسازی آنها در زمینه کاربرد فرآیند پرستاری در مراقبت از کودکان و نوجوانان بستری در بخش روانپزشکی.

اهداف اختصاصی:

از دانشجو انتظار می رود که در پایان دوره قادر به انجام موارد زیر باشد:

1. با محیط فیزیکی، روانی ایمن و مناسب برای برقراری ارتباط و مصاحبه با کودک و نوجوان و خانواده آنها آشنا باشد (حیطه شناختی).
2. تکنیک های ارتباط درمانی نظیر گوش کردن فعال، همدلی و... لازم برای برقراری ارتباط مؤثر با کودک یا نوجوان را بشناسد (حیطه شناختی).
3. حین مصاحبه با کودک از زبان بدن تسهیل کننده در برقراری ارتباط استفاده کند (حیطه روانی حرکتی).
4. با به کارگیری تکنیک های ارتباطی غیرکلامی همسو با فرهنگ بیمار (مانند تماس چشمی و رعایت فاصله فیزیکی مناسب)، اعتماد و مشارکت مراجعه کننده را در فرآیند درمان جلب کند (حیطه روانی-حرکتی).
5. تاریخچه کامل از رشد جسمی و روانی کودک، قبل از تولد تاکنون را اخذ نماید (حیطه شناختی).
6. تاریخچه کامل از رشد جسمی و روانی کودک، قبل از تولد تاکنون را از والدین اخذ نماید (حیطه شناختی).
7. داده های طبیعی و غیر طبیعی بدست آمده از معاینه وضعیت روانی کودک و نوجوان را از یکدیگر تمییز دهد (حیطه شناختی).
8. حین معاینه وضعیت روانی، حرکات بدن و پیام های غیر کلامی بیمار را مورد ارزیابی و تفسیر قرار دهد (حیطه شناختی).
9. مشکلات مددجو را با استفاده از انواع مقیاس های سنجش رفتار و روانسنجی در روانپزشکی ارزیابی کند (حیطه شناختی).
10. استرسورهای زندگی کودک یا نوجوان را با استفاده از مدل فرمولاسیون شناسایی کند (حیطه شناختی).
11. نیازهای آموزشی و مشاوره ای کودک یا نوجوان بستری/ خانواده را شناسایی کند (حیطه شناختی).
12. عوامل اجتماعی و محیطی مرتبط با بروز مشکلات کودک را شناسایی کند (حیطه شناختی).
13. تشخیص های پرستاری مبتنی بر تجزیه و تحلیل داده های حاصل از بررسی و شناخت کودک را ثبت کند (حیطه شناختی).
14. انواع درمان های تکمیلی متداول نظیر آرام سازی، ورزش، بازی درمانی و ... را برای کودک انجام دهد (حیطه روانی حرکتی).
15. کودک را از نظر معیارهای ترخیص ارزیابی و پایش کند (حیطه شناختی).
16. اقدامات ایمنی و حفاظتی بخش نظیر کنترل وسایل خطرناک و سرکشی دقیق بیماران پرخطر را انجام دهد (حیطه روانی حرکتی).
17. محرمانگی اطلاعات بیماران را کاملاً رعایت کرده و تنها در چارچوب تیم درمان و به صورت حرفه ای راجع به آنها گفتگو کند (حیطه عاطفی).
18. افکار و عقاید خود در مورد چالش های اخلاقی در روان پرستاری را بیان کند (حیطه عاطفی).
19. خود را به رعایت اصول اخلاقی در برخورد با سایر دانشجویان و اعضای تیم سلامت متعهد بداند (حیطه عاطفی).

20. در جهت سلامتی بیماران، همیشه صادقانه با کارکنان بخش همکاری نماید (حیطه عاطفی).
21. در ارائه مراقبت های پرستاری منشور حقوق بیمار را رعایت کند (حیطه عاطفی).
22. قادر به پذیرش دیدگاه های مختلف بیماران در شرایط بحرانی باشد (حیطه عاطفی).
23. به شأن و منزلت کودکان مبتلا به اختلالات روانپزشکی احترام بگذارد (حیطه عاطفی).
24. برای تفاوت های فرهنگی بیماران احترام قائل شود (حیطه عاطفی).
25. نسبت به مسائل اخلاقی مرتبط با مراقبت از کودکان مبتلا به اختلالات روانپزشکی حساسیت نشان دهد (حیطه عاطفی).
26. در ارتباط با خانواده بیماران مبتلا به اختلالات روانپزشکی به ارزش های انسانی و اخلاقی پایبند باشد (حیطه عاطفی).
27. ارزش های خود نظیر مشارکت خانواده در روند مراقبت و درمان را در پرستاری از کودکان مبتلا به اختلالات روانپزشکی نشان دهد (حیطه عاطفی).
28. در مواجهه با چالش های اخلاقی در شرایط واقعی در بخش روانپزشکی مهارت تصمیم گیری اخلاقی را نشان دهد (حیطه عاطفی).
29. در برخورد با بیمار روانپزشکی، خانواده آنها و نیز اعضای تیم سلامت رفتار حرفه ای داشته باشد (حیطه عاطفی).
30. یک جلسه ی گروهی کوچک در قالب بازی یا بحث گروهی را برای ۳-۴ بیمار برنامه ریزی و اجرا نماید (حیطه روانی حرکتی).

شیوه کارآموزی

در آموزش بالینی از روش مشاهده الگو برای انجام مداخلات تخصصی، تحت نظارت استاد و نیز به طور مستقل استفاده خواهد شد. طی دوره کارآموزی دانشجویان گزارش نهایی خود از انجام مداخلات روان پرستاری بیمار که منطبق بر فرایند پرستاری است را در قالب گزارش کار بالینی در حضور سایر دانشجویان دوره کارآموزی ارائه می کنند و به عنوان بخشی از عملکرد آموزشی مورد نقد و بررسی قرار داده می شود.

نحوه ارزشیابی دانشجویان و بارم مربوط به هر ارزشیابی

ارزشیابی دانشجویان در حین و پایان دوره بر اساس اهداف آموزش به صورت:

ارزشیابی استاد به صورت مشاهده عملکرد دانشجوی	(60 درصد نمره)
تدوین و ارائه گزارش کار کتبی	(30 درصد نمره)
همکاری نزدیک با اعضای تیم سلامت روان و رعایت اصول حرفه ای و اخلاقی	(10 درصد نمره)

صلاحیت مورد انتظار: 10 نمره

گزارش کار بالینی: 8 نمره

ارائه مقاله: 2 نمره

مسئولیت های دانشجو:

- حضور مداوم و به موقع دانشجو در بخش.
- رعایت آراستگی و قوانین مربوط به پوشش و اخلاق حرفه ای.
- برقراری ارتباط مناسب با سایر دانشجویان و پرسنل بخش های روانپزشکی.
- اجرای برنامه ارائه شده با نظارت استاد (طبق اهداف).
- مطالعه مطالب تئوری پیش نیاز واحد کارآموزی.

شاخص های کیفی و کمی نمره دهی گزارش ارائه شده:

سال انتشار مقاله انتخابی دانشجو:		نام مجله:	
ردیف	معیار ارزیابی	نمره	توضیحات
1	دانشجو قادر به ارائه مقاله مبتنی بر سؤال بالینی مشخص می باشد (0/5 نمره)		
2	مقاله انتخاب شده در روز آمد نمودن اطلاعات شرکت کنندگان نقش مهم دارد (0/25 نمره)		
3	مقاله انتخاب شده می تواند در بهبود مهارتهای بالینی نقش داشته باشد (0/25 نمره)		
4	نتایج حاصل از ارائه مقاله می تواند در تصمیم سازی بالینی نقش مؤثری ایفا نماید (0/25 نمره)		
5	دانشجو قادر به توضیح چگونگی استفاده از نتایج مطالعه در برنامه های آموزشی می باشد (0/5 نمره)		
6	مقاله، از مجلات معتبر لاتین و جدید انتخاب شده است (0/25 نمره)		
جمع کل: 2 نمره			

شاخص های کیفیت ارائه دانشجو:

ردیف	معیار ارزیابی	هر مورد 0/5 نمره	توضیحات
1	موضوع و محتوا پوشش دهنده هدف بود		
2	محتوا را با استفاده از جدیدترین منابع در محدوده زمانی تعیین شده به خوبی پوشش داد		

3	تسلط کافی و بیان شیوا و رسا در ارائه مطالب داشت	
4	توانایی پاسخگویی به پرسش های مطرح شده توسط اساتید و دانشجویان را داشت	
جمع کل: 2 نمره		

سیاست ها و قوانین کارآموزی:

- حضور به موقع و فعالانه در برنامه های طراحی شده طی دوره کارآموزی الزامی است.
- استاد مجاز است از ورود دانشجویانی که در ورود به بخش بیش از 15 دقیقه تأخیر دارند ممانعت بعمل آورده و یک روز غیبت اعلام نماید.
- در صورت غیبت بیش از 1/10 ساعات کارآموزی:
 - غیبت مجاز، واحد درسی دانشجو حذف خواهد شد.
 - غیبت غیر مجاز، نمره دانشجو صفر منظور خواهد شد.
- دانشجو موظف به رعایت اخلاق و پوشش حرفه ای متناسب با جایگاه حرفه ای یک پرستار می باشد.
- نصب اتیکت شناسایی بر لباس الزامی می باشد.
- نکته: با توجه به قوانین و سیاست های برنامه ریزی شده بیمارستان و حساسیت بالای بخش روانپزشکی، از ورود دانشجویان با گوشی تلفن همراه، به بخش جلوگیری بعمل خواهد آمد.
- کارآموزی به صورت دو شیفت متوالی ممنوع می باشد.

منابع اصلی:

1) Text book of Child and Adolescent Psychiatry . 3 rd . Washing ton, DC, American Psychiatric Pub , 2022.

2) تشکری اشرف. ارزیابی روانپزشکی کودکان و نوجوانان. تهران: نشر طبیب. 1391.

3) کارولین اس. شرودر، بتی ان. گوردون. سنجش و درمان مشکلات دوران کودکی. ترجمه مهرداد فیروز بخت. چاپ سوم. تهران: انتشارات دانژه. 1401.

منابع برای مطالعه بیشتر:

1. Tapan Parikh, and Mina K. Dulcan,. Study Guide to Child and Adolescent Psychiatry, Second Edition. American psychiatric association publishing. 2023.
2. Edward Alan Glasper, James Richardson, Duncan Randall. A text book of children & yong people Nursing . CO: Elsevier, 2020.

3. مارگری شارلوپ ، راسل لنگ ، مندی ریسپولی. بازی و مهارت‌های اجتماعی برای کودکان دارای اختلال طیف اوتیسم. ترجمه ارمان شیرین. تهران. انتشارات ارجمند. 1399.
4. ابراهیمی، ع. قمرانی، ا. صدیقی، ک. کودکان با اختلال طیف اوتیسم، راهنمای والدین و مربیان. چاپ کوثر، 1392.
5. واقعی س، بزازکاهانی ح، ربانی ج. روانپرستاری کودک و نوجوان. تهران: نشر اندیشه رفیع. 1392.

اهداف رفتاری مورد انتظار از دانشجویان در بخش روانپزشکی کودک و نوجوان (طبق فرآیند پرستاری)

اهداف رفتاری	روز کاراموزی
دانشجو بتواند پس از حضور و بازدید بخش روانپزشکی کودکان و نوجوانان، امکانات فیزیکی و نقش‌های اعضای تیم درمان را به طور دقیق شرح دهد.	1
دانشجو بتواند پس از مطالعه پرونده‌های بخش، یک بیمار را جهت ارائه مراقبت‌های روانپرستاری انتخاب کرده، مبتنی بر شواهد پرونده یک طرح مراقبت اولیه برای بیمار تدوین نماید.	

	دانشجو بتواند شرح حال کامل بیمار انتخاب شده خود را به سایر دانشجویان ارائه کند.
2	دانشجو بتواند پس از حضور و بازدید از مرکز اوتیسم، خدمات ارائه شده در واحدهای مختلف درمانی و مداخلاتی برای کودکان مبتلا به اختلال طیف اوتیسم را فهرست کرده و نقش هر یک از اعضای تیم درمانی در ارائه این خدمات را شرح دهد.
3	دانشجو بتواند پس از حضور و بازدید از مرکز کم توانی ذهنی، خدمات ارائه شده در واحدهای مختلف درمانی و مداخلاتی برای کودکان مبتلا به کم توانی ذهنی را فهرست کرده و نقش هر یک از اعضای تیم درمانی در ارائه این خدمات را شرح دهد.
4	دانشجو بتواند پس از حضور و بازدید از واحد نوروفیدبک، انواع خدمات ارائه شده در واحد مذکور را فهرست نموده و نقش روانشناس در ارائه این خدمات را شرح دهد.
5 و 6	بررسی و شناخت عمومی و اختصاصی بیمار: - دانشجو بتواند با به کارگیری اصول ایمنی و اعتمادسازی، فضای فیزیکی و روانی مناسبی را برای انجام مصاحبه و برقراری ارتباط مؤثر با کودک/نوجوان و خانواده وی فراهم نماید. - دانشجو بتواند با رعایت اصول مصاحبه بالینی و ارتباط درمانی تاریخچه رشد جسمی و روانی (پیش از تولد، دوران نوزادی، کودکی و تاکنون) را از کودک/والدین کودک بستری به صورت کامل و ساختاریافته اخذ و در فرم استاندارد بخش ثبت نماید.
7	بررسی و شناخت عمومی و اختصاصی بیمار: - دانشجو بتواند استرسورهای زندگی کودک را با استفاده از مدل فرمولاسیون تعیین کند. - دانشجو بتواند مشکلات کودک را با استفاده از انواع مقیاس های سنجش رفتار و روانسنجی ارزیابی کند. - دانشجو بتواند توانایی های بالقوه، بالفعل و محدودیت های کودک و نوجوان را ارزیابی کند. - دانشجو بتواند وضعیت مهارت های اجتماعی کودک را بررسی کند. - دانشجو بتواند وضعیت خانوادگی و اجتماعی-اقتصادی خانواده کودک/نوجوان بستری را بررسی کند. - دانشجو بتواند نیازهای آموزشی و مشاوره ای مددجو/خانواده را بررسی کند.
8	بررسی و شناخت عمومی و اختصاصی بیمار: - دانشجو بتواند معاینه وضعیت روانی را برای یک بیمار کودک/نوجوان انجام دهد.
9	شناسایی مشکلات و تدوین تشخیص های پرستاری: - نیازهای مراقبتی، درمانی و آموزشی کودک را مبتنی بر بررسی و شناخت انجام شده تعیین کند. - علائم و نشانه های بروز مشکل در کودک را فهرست کند. - عوامل مرتبط با بروز مشکلات کودک بیمار را فهرست کند. - مراقبت های پرستاری و درمانی را اولویت بندی کند. - در برنامه مراقبتی بیماران با تیم درمانی مشارکت و همکاری لازم را انجام دهد. - جهت پذیرش درمان دارویی، در کودک/نوجوان بیمار انگیزه ایجاد کند. - انواع درمان های تکمیلی متداول (نظیر آرام سازی، ورزش و ...) را در حیطه تخصصی خویش برای کودک بیمار به کار گیرد. - آموزش به بیمار را بر حسب نیازهای شناسایی شده بیماران در قالب ارتباط فرد به فرد یا گروهی انجام دهد.
10	- دانشجو میزان دستیابی به برآیندهای مورد انتظار را قضاوت کند.

- سیر پیشرفت علائم و نشانه‌های اختلالات کودک یا نوجوان بستری را به‌طور دقیق گزارش دهد.
- مددجو را از نظر معیارهای ترخیص ارزیابی کند.

شرح و سطح فعالیت های کارآموزی

سطح فعالیت				شرح فعالیت	روز کارآموزی
مستقل	با نظارت	با کمک	مشاهده گر	عنوان فعالیت	
			*	○ حضور در بخش روانپزشکی کودکان و نوجوانان بیمارستان امین و آشنایی با بخش و پرسنل و نقش های هر یک از اعضاء تیم روانپزشکی کودک	1
	*			○ مطالعه یک پرونده و انتخاب کیس جهت ارائه مراقبت های روانپرستاری طی دوره کارآموزی	
*				○ ارائه شرح حال کیس انتخاب شده خود در گروه دانشجویان	
			*	○ حضور در مرکز اوتیسم حضرت فاطمه (س) و آشنایی با مرکز اوتیسم و خدمات مرکز برای کودکان مبتلا به اختلال طیف اوتیسم	2
			*	○ حضور در مرکز کم توانی ذهنی سعادت و آشنایی با مرکز	3
			*	○ حضور در مرکز نوروفیدبک بیمارستان خورشید و آشنایی با مداخلات درمانی واحد	4
			*	○ فراهم نمودن محیط فیزیکی، روانی مناسب برای برقراری ارتباط و مصاحبه با کودک و نوجوان و خانواده	5 و 6
	*		*	○ گرفتن تاریخچه کامل از رشد جسمی و روانی کودک، قبل از تولد تا کنون از یک کودک بستری	

		*	○ گرفتن تاریخچه کامل از رشد جسمی و روانی کودک، قبل از تولد تاکنون از یکی از والدین کودک بستری	
7	ارائه سمینار دانشجویی			
		*	○ تعیین استرسورهای زندگی کودک با استفاده از مدل فرمولاسیون	
		*	○ ارزیابی مشکلات کودک با استفاده از انواع مقیاس های سنجش رفتار و روانسنجی در روانپزشکی	
		*	○ ارزیابی توانایی های بالقوه و بالفعل و محدودیت های کودک و نوجوان	
		*	○ بررسی وضعیت مهارت های اجتماعی کودک	
		*	○ بررسی وضعیت خانوادگی، اجتماعی- اقتصادی خانواده کودک و نوجوان	
		*	○ بررسی نیازهای آموزشی و مشاوره ای کودک بستری/ خانواده	
8	ارائه سمینار دانشجویی			
		*	بررسی وضعیت روانی کودک و نوجوان (MSE)	
9	ارائه سمینار دانشجویی			
		*	○ تعیین نیازهای مراقبتی، درمانی و آموزشی بیمار مبتنی بر بررسی و شناخت انجام شده	
		*	○ فهرست نمودن علائم و نشانه های بروز مشکل	
		*	○ فهرست نمودن عوامل مرتبط با بروز مشکل	
			○ اولویت بندی مراقبتهای پرستاری	
		*	○ مشارکت و همکاری لازم در برنامه مراقبتی بیمار با تیم درمانی	
		*	○ ایجاد انگیزه در کودک جهت پذیرش درمان دارویی	
		*	○ کاربرد انواع درمانهای تکمیلی متداول (نظیر آرام سازی، ورزش و ..) در حیطه تخصصی خویش برای کودک بستری	
		*	○ ارائه آموزش به بیمار بصورت فردی یا گروهی	
10	ارائه سمینار دانشجویی			
	*		○ قضاوت در مورد میزان دستیابی به برآیندهای مورد انتظار ○ گزارش دقیق سیر پیشرفت علائم و نشانه های اختلالات کودک یا نوجوان بستری ○ ارزیابی کودک از نظر معیارهای ترخیص	